UDENRIGSMINISTERIET

Europaudvalget (2. samling)
2676 - landbrug og fiskeri
Svar på Spørgsmål 2
Offentligt

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	17. august 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets besvarelse af spørgsmål 2 til KOM(2005) 263 (ad 2676 – landbrug og fiskeri 18.-19. juli 2005). *

* Svaret starter på side 3.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet

Folketingets Europaudvalg

Den 16. august 2005
J.nr.: 5223
FVM 292

Folketingets Europaudvalg har ved skrivelse af 18. juli 2005 i tilknytning til KOM (2005) 0263 anmodet om besvarelse af følgende spørgsmål 2:

Spørgsmål 2:

"Udvalget udbeder sig fødevareministerens kommentarer til vedlagte artikel fra Ritzaus Bureau af 7. juli 2005 vedrørende Novozymes overvejelser om at flytte sin fremtidige vækst uden for Danmark."

Svar:

I artiklen fra Ritzaus Bureau af 7. juli 2005 fremgår det, at Novozymes vil flytte sin produktion til udlandet efter EU's sukkerreform, idet kunstigt høje sukkerpriser og tabet af eksportstøtte gør produktionen i EU for dyr, og at man derfor ønsker produktionen placeret, hvor der kan købes sukker til verdensmarkedspriser.

Det kan indledende bemærkes, at der under den nuværende markedsordning for sukker som hovedregel ikke kan tildeles eksportrestitutioner til kemiske og farmaceutiske produkter[1]. Kommissionen lægger i sit forslag til reform af sukkersektoren ikke op til ændringer på dette område. Det kan endvidere oplyses, at Direktoratet for FødevareErhverv på baggrund af registrerede data om udbetalte eksportrestitutioner fra perioden 2001 og frem ikke har registreret udbetalinger af eksportrestitutioner til en virksomhed under navnet Novozymes.

Under den nuværende ordning er EU-prisen på sukker ca. det tredobbelte af verdensmarkedsprisen. Således har verdensmarkedsprisen gennemsnitligt været ca. 230,3 $/ton for hvidt sukker over de sidste 5 år[2], mens EU's interventionspris er 631,9

[1] Som undtagelse, jf. RFO (EF) nr. 1260/2001, bilag V, ydes eksportrestitutioner til produkterne Mannitol (KN-kode 2905 43 00), D-glucitol (Sorbitol) (KN-kode 2905 44) samt Sorbitol (KN-kode 3824 60) undtagen varer henhørende under pos. 2905 44.
[2] Kilde: F:O:Lichts, Vol. 137, 5. juli 2005. Tallene er for London børsen No 5. Bemærk at tallene er i US-dollar.

€/ton for hvidt sukker. For at kompensere for denne prisforskel og for at tillade industrien i EU at konkurrere på lige fod med industrien i tredjelande kan der i dag tildeles produktionsrestitutioner. Det er en støtte til virksomheder, såsom Novozymes, der anvender sukker bl.a. i forarbejdningsprocessen. Novozymes har i 2003 fået 63,8 mio. kr. og i 2004 fået 50,2 mio. kr. i produktionsrestitutioner.

For så vidt angår sukkerforsyning af den kemiske og farmaceutiske industri efter reformen, gives der i Kommissionens forslag en række muligheder, som sigter efter at give industrien mulighed for at opnå sukker til verdensmarkedspris og derved få lige konkurrencevilkår med industrier i tredjelande.

Således foreslår Kommissionen, jf. artikel 12 i forslaget, at sukker produceret uden for kvote skal anvendes industrielt (fx til kemiske og farmaceutiske produkter), overføres til næste års kvote eller anvendes til den særlige forsyningsordning for ydre regioner f.eks. de oversøiske franske departementer. Produktionen af sukker uden for kvote vil ikke være underlagt kravet om betaling af mindstepriser for sukkerroerne og vil heller ikke være omfattet af de mekanismer, der foreslås med henblik på at holde prisen for kvotesukkeret omtrent på niveau med referenceprisen. Kommissionen forventer derfor, at sukker produceret uden for kvote vil kunne købes af den kemiske industri til priser, der ligger under den institutionelt fastsatte EU-referencepris. Er dette ikke tilstrækkeligt til at sikre forsyning af sukker til verdensmarkedspris, foreligger yderligere 3 muligheder:

- Der kan ydes produktionsrestitutioner, jf. artikel 13, stk. 3. I henhold til Kommissionens forslag må de slutprodukter, der er produceret ved hjælp af sukker, hvortil der er ydet produktionsrestitutioner, dog ikke eksporteres. Kommissionen begrunder denne del af forslaget med hensynet til at holde sig under WTO-loftet for subsidieret eksport.
- Der kan åbnes importkontingenter til fordel for industrien, hvor tolden helt eller delvist kan suspenderes, jf. artikel 26, stk. 3.
- Der kan anvendes aktiv forædling, jf. RFO (EF) nr. 2913/1992, afdeling 3, som indebærer, at sukker kan importeres toldfrit til forarbejdning med henblik på geneksport af slutprodukterne.

Det fremgår af artikel 13, stk. 2, at Kommissionen efter forvaltningskomitéprocedure skal udarbejde en liste over produkter, som industrisukker, industriglucose og industriinulinsirup kan anvendes til produktion af.

Kommissionen har erklæret sig enig i, at det er yderst vigtigt at sikre industriens sukkerforsyning, således at industrien i EU kan konkurrere på lige fod med sukkerindustrien i tredjelande.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet

Folketingets Europaudvalg

Den 16. august 2005
J.nr. 5223
FVM 293

Folketingets Europaudvalg har ved skrivelse af den 18. juli 2005 i tilknytning til rådsmøde nr. 2676 (landbrug og fiskeri) 18-19/7 05 anmodet om besvarelse af følgende spørgsmål 2:

Spørgsmål 2:
"Vil ministeren i forlængelse af drøftelsen i Folketingets Europaudvalg den 15. juli 2005 oversende udvalget et notat, som beskriver de danske sukkerroedyrkeres økonomi før og efter en reform af EU's markedsordning for sukker, som foreslået af Kommissionen (KOM (2005) 0263))?"

Svar:
Nærværende svar indeholder en beskrivelse af 2 forskellige analyser af sukkerroedyrkernes økonomi før og efter gennemførelse af Kommissionens forslag til reform.

Fødevareøkonomisk Institut (FØI) står for den første analyse. I denne beregnes sukkerroedyrkernes "kvoterente" før og efter Kommissionens forslag til reform af sukkersektoren. Ændringen i sukkerroedyrkernes kvoterente kan ses som et udtryk for sukkerroeavlernes produktionsøkonomi på langt sigt, idet både de faste og de variable omkostninger tages i betragtning.

Den anden metode er foretaget af Landbrugsraadet/Dansk Landbrug. Her beregnes dækningsbidraget efter fradraget af variable og delvist faste omkostninger (Dækningsbidrag II). Denne metode kan betragtes som et udtryk for sukkerroeavlernes produktionsøkonomi på kort eller mellemlangt sigt.

Inden de 2 analyser forklares nærmere, kan det være hensigtsmæssigt at se på sukkerroeavlernes økonomi før en eventuel reform og i forhold til en alternativ afgrøde (hvede). Dækningsbidraget for henholdsvis sukker og hvede bygger på talmateriale fra FØI's seneste landbrugsstatistik (2003).

Dækningsbidrag for heltidsbedrifter i Danmark ved dyrkning af sukkerroer og hvede (kr./ha)

	Sukker 2003	Hvede 2003
Produktionsværdi, i alt	22.417	9.193
Omkostninger I	6.194	3.239
Dækningsbidrag I*	**16.223**	**5.954**
Omkostninger II	7.712	3.512
Dækningsbidrag II**	**8.511**	**2.442**

* = Dækningsbidrag I indeholder fradrag af de variable omkostninger som udsæd, gødning og kemikalier, energi og maskinstation.

** = Dækningsbidrag II indeholder fradrag af de variable samt af de delvist faste omkostninger som arbejdsindsats og inventar (vedligehold, afskrivninger og forrentning til inventar).

Som det fremgår af ovenstående tabel (og af FØI's analyse) er økonomien for dansk sukkerproduktion i gennemsnit markant bedre end ved produktion af hvede. Det skal bemærkes, at produktionsværdien for hvede indeholder hektarstøtten. Der er store regionale forskelle i indtjeningen. Det kan i denne forbindelse oplyses, at Dækningsbidrag II for sukkerroedyrkere på Lolland/Falster i 2004 gennemsnitligt var 14.800 kr./ha.

Det kan endvidere være hensigtsmæssigt at se på de direkte støttebeløb til arealer med henholdsvis sukker og hvede før og efter reformen.

Direkte støttebeløb for sukker og for hvede før og efter fuld implementering af sukkerreformen

	Sukker	Hvede
Støtte i 2004	0 kr./ha[a]	2.364 kr./ha[b]
Støtte fra 2005 og frem	Ca. 2.200 kr./ha[c]	Ca. 2.200 kr./ha[c]
Støtte efter sukkerreform og efter tilbagebetaling af dobbeltstøtte	Ca. 5.000 kr/ha[d]	Ca. 2.250 kr/ha

a = Sukkerproduktionen var i 2004 udelukkende subsidieret via den institutionelle prisstøtte til sukker.

b = Beløbet dækker hektarstøtten for hvede for 2004.

c = Beløbet dækker den afkoblede basisstøtte under enkeltbetalingsordningen til almindelige landbrugsjorder. Støtten er uafhængig af produktionen.

d = Dette beløb udgøres af den afkoblede basisstøtte på ca. 2.220 kr/ha som nævnt under c samt en særlig støtte på ca. 2.800 kr/ha. med sukkerroer. Kompensationsbeløbet på ca. 2.800 kr/ha fordeles på den pågældende producents samlede betalingsrettigheder. Den danske model for tilbagebetaling af dobbeltstøtten indebærer, at producenterne først vil opnå den fulde kompensation, når dobbeltstøtten for 2005 er tilbagebetalt.

Fødevareøkonomisk Institut (FØI) har i notatet "Økonomiske konsekvenser af Kommissionens forslag af 22. juli 2005 til reform af EU's markedsordning for sukker" af 8. juli 2005 blandt andet analyseret de danske sukkerroedyrkeres økonomi før og

efter en reform af markedsordningen for sukker. Notatet blev i sin helhed oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. juli 2005 (jf. besvarelsen af spørgsmål 1 til KOM(2005) 0263).

FØI's analyse bygger på talmateriale for heltidslandbrugene fra 2003 og indeholder en beregning af ændringen i den såkaldte kvoterente. Kvoterenten er den totale produktionsværdi pr. ha fratrukket de samlede omkostninger pr. ha (inklusiv faste omkostninger). Som et skøn for omkostningen til jorden indgår i beregningen et estimat for arealafkastet af hvede, idet hvede vurderes at være alternativafgrøden til sukker. Arealafkastet af hvede er i dette tilfælde eksklusiv hektarstøtte, idet støtten afkobles med virkning fra 2005.

FØI har beregnet kvoterenten for 2003 til 7.800 kr./ha. Høsten 2003 gav imidlertid et unormalt højt udbytte og dermed en højere indtjening end ved en normal høst. På den baggrund har FØI foretaget en justering af kvoterenten, svarende til at høsten havde ligget 5 pct. under det faktiske niveau for 2003[1]. Herefter fås en kvoterente på *7.400 kr./ ha* i 2003.

FØI har ligeledes beregnet kvoterenten efter reformforslagets fulde implementering. Her viser beregningen, at kvoterenten efter reform vil være negativ (*– 400 kr./ ha*). FØI har i forbindelse med denne beregning kalkuleret med, at reformens nedsættelse af minimumsprisen for roer på 42,6 pct. i Danmark reelt kun vil medføre et fald i prisen ab landmand for alle roer under ét på 36 pct. Denne forskel skyldes, at B-kvoten tegner sig for en større andel af den samlede kvote i Danmark end i EU som helhed, og en forventning om, at den danske produktion af C-roer (roer uden for kvote), der afregnes til de laveste priser, helt vil ophøre. I beregningen af kvoterenten efter reformen indgår desuden den samme justering af det faktiske høstudbytte for 2003 på 5 pct., som beskrevet ovenfor.

Ifølge FØI's beregninger udgør ændringen i sukkerroeavlernes kvoterente som følge af reformen således 7.800 kr./ha. (7.400 – (-400)). FØI præciserer i notatet, at beregningerne er baseret på gennemsnitstal, der dækker over store forskelle fra landbrug til landbrug. Beregningerne af kvoterenten er endvidere baseret på uændrede produktionsomkostninger og tager ikke højde for, at en forventet strukturudvikling, især med henblik på størrelsesmæssige og beliggenhedsmæssige fordele, vil bidrage til at reducere de gennemsnitlige produktionsomkostninger.

[1] Dette gøres ved at foretage en justering både af høstudbyttet pr. ha og af den gennemsnitlige pris for roerne ab landmanden.

FØI konkluderer, at reformen vil medvirke til at fremme koncentrationen af roeproduktionen på væsentlig færre og fortrinsvis større bedrifter, der formodentlig også vil ligge nærmere fabrikkerne. En sådan udvikling vil bidrage til at formindske de samlede produktions- og transportomkostninger og dermed forøge kvoterenten. Såfremt denne strukturtilpasning finder sted, er det FØI's vurdering, at der også efter reformen, vil være landbrug, der vil kunne producere roer med *en positiv kvoterente*, og at produktionen af sukkerroer i Danmark fortsat vil være konkurrencedygtig i forhold til andre landbrugsafgrøder. Produktionen vil derfor blive opretholdt på et niveau svarende til den fremtidige danske kvote (dvs. kvoten efter eventuelle tilkøb og frasalg og efter eventuelle nedsættelser).

Det skal bemærkes, at FØI's beregninger ikke indeholder potentielle omkostninger for roedyrkerne vedrørende produktionsafgiften og fragttilskuddet, jf. nedenfor.

Ovennævnte beregninger inkluderer ikke den afkoblede kompensation, som i henhold til Kommissionens forslag ydes for 60 pct. af sukkerroedyrkernes indkomsttab. FØI foretager i sin analyse en beregning af, hvor stort et gennemsnitligt tab sukkerproducenterne vil have, såfremt kompensation udbetales til det antal sukkerroeavlere, der var i 2003. Ifølge FØI beløber kompensationen pr. år for Danmark sig i alt til ca. 241 mio. kr. FØI beregner en samlet kvoterente for Danmark forudsat, at arealet med sukkerroe falder til 41.245 ha (det areal som skønnes at være nødvendigt for at opretholde en produktion svarende til den nuværende danske kvote). Herefter beregnes sukkerroedyrkernes samlede tab ved at trække den samlede kompensation fra den samlede kvoterente. Den gennemsnitlige nedgang i indkomsten pr. sukkerproducent på knap *29.000 kr. om året* fås ved at dividere det samlede tab med antallet af sukkerroedyrkere i 2003. Der tages i denne beregning heller ikke højde for effekterne af den forventede strukturudvikling.

Landbrugsraadet/Dansk Landbrug har ligeledes foretaget beregninger vedrørende roedyrkernes indkomsttab. Landbrugsraadets beregninger er statiske og baseret på roedyrkere med et gennemsnitsudbytte. Beregningerne bygger på forudsætninger om, at der fremover vil blive dyrket sukkerroer svarende til den nuværende kvote, samt at der ikke vil blive tale om kvotereduktion i Danmark, idet omstruktureringsfonden forudsættes at have den ønskede effekt på sukkerproduktionen i EU. Sidstnævnte er også en forudsætning i reformforslaget.

Foruden reduktionen i roepriserne inkluderer Landbrugsraadet tillige konsekvenserne af:

- forventningerne til den nye produktionsafgift
- forventninger til reduktionen i fragttilskuddet

Kommissionens forslag indebærer indførelsen af en *produktionsafgift* på 12 €/ton fra 2007/2008. Afgiften opkræves hos fabrikanterne, men fabrikanterne kan kræve, at roedyrkerne bærer 50 pct. af afgiften. Ifølge Landbrugsraadets beregninger vil denne udgift vil i givet fald udgøre 370 kr./ha for roedyrkerne.

I den nuværende markedsordning fastsættes *fragttilskuddet* i brancheaftalerne mellem roedyrkerne og Danisco. Landbrugsraadet forudsætter, at fragttilskuddet efter reformen fortsat vil blive knyttet til minimumsprisen for roer, og at fragttilskuddet derfor vil blive reduceret med samme takt som prisen på sukker, dvs. med 39 pct. over 2 år. Reduktionen i fragttilskuddet estimeres til 990 kr./ha. i 2007.

Det skal bemærkes, at roedyrkernes andel af produktionsafgiften og fragttilskuddets størrelse ikke en obligatoriske konsekvenser af reformforslaget. Fordelingen af sådanne udgifter vil blive fastsat i brancheaftalerne mellem roedyrkerne og fabrikanterne.

Prisfaldet er estimeret til at føre til et indtægtstab på 8.426 kr./ha i 2007[2].
Samlet set ser Landbrugsraadets beregninger således ud:

Sukkerroeavlernes indkomsttab i kr./ha

	Tab i kr. pr. ha
Ny produktionsafgift	370
Prisreduktion, fragttilskud	990
Prisreduktion	8.426
Tab i alt pr. ha	**9.787**

Som det fremgår af tabellen, vil Kommissionens forslag ifølge Landbrugsraadets beregninger, medføre en samlet reduktion i dækningsbidrag II på 9.787 kr./ha. Under antagelse af en afkoblet støtte på i alt ca. 5.000 kr. (basisstøtte og kompensation) opgør Landbrugsraadet roedyrkernes samlede tab til ca. 4.800 kr./ha (9.787 – 5.000 kr. = 4.787).

Det skal bemærkes, at Landbrugsraadets beregning bygger på gennemsnitlige beregninger, der alene dækker indtægtssiden. Eventuelle besparelser i produktionsomkostninger indgår ikke, og beregningerne tager ikke højde for strukturtilpasninger, der må forventes at medføre en positiv effekt på indtjeningen for de

[2] Kommissionen har estimeret, at prisreduktionen i Danmark for alle roer under et vil udgøre 41,5 pct. Det er denne procentmæssige prisreduktion, som Landbrugsraadet benytter i sine beregninger. FØI har beregnet denne procentmæssige prisreduktion til 41,3 på basis af tal fra 2003. Prisreduktionen på 42,6 pct., som er nævnt i Kommissionens forslag, svarer til den gennemsnitlige procentmæssige prisreduktion i EU.

fortsættende roedyrkere. Landbrugsraadet ser isoleret på økonomien i sukkersektoren og inddrager ikke muligheden for at skifte til alternative afgrøder.

Landbrugsraadet bygger som nævnt deres beregninger på en antagelse om, at der også efter en reform vil blive dyrket sukkeroer svarende til den nuværende danske kvote, hvilket indikerer, at sukkerproduktion, efter Landbrugsraadets opfattelse, fortsat vil være bedste alternativ for en del af de eksisterende bedrifter.

De 2 analyser giver nogenlunde samme niveau for faldet i indkomsten pr. ha efter sukkerreformen med de forskelle, som forskellige forudsætninger kan afstedkomme.

I FØI's beregning af kvoterenten tages flere omkostninger i betragtning, herunder til jorden, hvilket ikke er tilfældet i Landbrugsraadets analyse. Landbrugsraadets har på sin side inkluderet potentielle udgifter til fragttilskud og produktionsafgiften.

Hverken i FØI's eller i Landbrugsraadets beregninger indgår muligheden for en yderligere reduktion af mindsteprisen til roedyrkerne på maksimalt 10 pct., som er en del af Kommissionens forslag. Såfremt denne mulighed tages i anvendelse, vil tabet for roedyrkerne blive forøget.